

Josef Vozdecký: dříve víno léčil ve sklepech, dnes ve sněmovně

Poslanec Ing. Josef Vozdecký s vínem spojil celý svůj život. **V rozhovoru vzpomíná na chvíle, kdy dostal přezdívku „Doktor vína“, nebo na to, proč chtěl být farářem.** Nakonec si, symbolicky řečeno, vybral cestu řádky vinohradu, která ho dovedla až do čela společnosti Bohemia Sekt. Po odchodu do důchodu byl coby lídr kandidátky hnutí ANO 2011 v Plzni zvolen do Poslanecké sněmovny PČR, kde mimo jiné usiluje o ozdravení českého vinařství. Nelze si tak nevzpomenout na jeho dávnou přezdívku...

Kdo se nejvíce zasloužil o to, že se výroba vína, respektive sektu stala životním posláním?

Na vinici jsem s dědečkem chodil už v dětství a k přírodě obecně jsem měl vždycky silný vztah. Zároveň jsem byl zvyklý hodně pracovat. U nás doma se nikdy neodpočívalo – měli jsme dva tři koně, jalovice, prasata a další zvířata a s bratrem jsme se o všechno po příchodu ze školy museli

postarat, protože rodiče byli velmi často a dlouho na poli. Obor mě ale v každém případě velmi brzy nadchnul a navíc jsem měl štěstí, že jsem se hned po škole dostal k technologii výroby sektu ve Starém Plzenci. Měl na tom zásluhu i strýc Tonda Konečný, který byl významným enologem a působil i v zahraničí, kromě jiného v Etiopii a také Alžírě, kde se pěstovala vinná réva na ohromných plochách. Šel

jsem tedy studovat do Valtic učňovskou školu, pak mistrovskou, udělal jsem si tam maturitu. S vysokou to bylo trochu složitější, ale pedagogové ze střední přesvědčili hlavně mé rodiče, a tak jsem absolvoval Vysokou školu zemědělskou v Brně – obor vinařství. Jedním z mých nezapomenutelných pedagogů byl pan prof. Vilém Kraus. Velmi si ho vážím za jeho posun českého a moravského vinařství. ▶

Dočetl jsem se, že jste v mládí chtěl být farářem, nebo lékařem. Nakonec jste se vydal cestou vinaře, ale přezdívkou „Doktor vína“ jste si vysloužil i tak...

Narodil jsem se v katolické rodině v Šitbořicích na jižní Moravě a pan farář byl v naší obci velmi vážený. Nepracoval rukama, všichni se mu klaněli, uctívali ho a říkali mu velebný pán. Jenže už na začátku puberty jsem si uvědomil, že kutna pro mě nebude to pravé. Povolání lékaře se mi jako klukovi zase líbilo proto, že Vás oslovují pane doktore, máte bílý plášť a jste v takovém čistém prostředí. Bohužel se mi ale nedělalo dobře při pohledu na krev. Takže v mých patnácti u nás v rodině prostě padlo rozhodnutí, že se stanu vinařem.

No a s tou přezdívkou doktor přes víno to bylo tak: Vracel jsem jednou v zimě v pátek ze školy domů a už jsem se těšil na dobrou večeři od maminky. Ale táta mi na uvítanou řekl: „Pojď“, stavíme se u souseda, má nějaké problémy s vínem. Přiznám se, že se mi nechtělo, také a možná hlavně proto, že jsem nevěřil, že s tím něco zmůžu. Ale zašli jsme k panu Keleřovi, ve sklepě jsem ve víně ucítil intenzivní a nepřijemnou vůni a chuť téměř nepitelnou. Hned jsem si v hlavě rovnal, co nám ve škole říkali, a řekl jsem: „Pane Keler, to víno má myslím sirku! Tě se zbavíte tak, že víno vytáhnete hadicí ze sudu ven a pustíte přes nové březové koště do vaničky, sud pořádně vymyjete a vysušíte, a pak tam víno nalijte zpátky. Dole v sudu zůstane žlutý sediment, který pak už novým přetočením ze sudu do sudu snadno odstraníte. Za čtrnáct dní, zase v pátek, jsme tam s tátou zašli, a pan Keler nám nalil víno – bylo i k mému velkému překvapení velmi dobré, až jsem zprvu nevěřil, že je to to samé víno. Prostě nějak mě můj odhad, který jsem znal jen z teorie, vyšel, a já jsem poprvé pomohl víno vyléčit. No a po vesnici se tenkrát rozkřiklo, že Jožka Vozdeckých umí léčit víno. Pak za tátou i za mnou začali chodit sousedé, abych jim poradil, když měli nějaký problém. A tak tehdy ta přezdívkou „lékař vína“ vznikla, ale dlouho to netrvalo...

Váš další profesní růst už ale přece jen nebyl tolik spojen s léčením vína či enologií, ale začal jste sbírat manažerské zkušenosti. Jak jste se dopracoval k řízení podniku Bohemia Sekt?

K technologii sektu jsem se dostal hned po studiu. Kývnul jsem na nabídku do

Starého Plzně a přišel jsem tam právě ve chvíli, když se rozhodovalo o tom, že se nový produkt bude jmenovat Bohemia Sekt. A chytlo mě to tak, že jsem zůstal v Plzni celý profesní život. Nikdy jsem nelitoval. Měli jsme na tehdejší dobu kvalitní technologii a zároveň bylo ještě hodně neobjeveného, což pro mě byla výzva. Prvních deset let ve firmě jsem pracoval v laboratoři, oblasti zavádění výsledků vědy a výzkumu do praxe. Snažili jsme se zlepšit výrobu a přenastavit všechny důležité procesy. Zkoušel jsem různé bílkovinné frakce a mohl dělat i velmi nestandardní kroky. Inspiroval jsem se hodně v zahraničních časopisech, které jsme si nechávali překládat hlavně z francouzštiny nebo němčiny.

Jaký je váš dnešní vtaž k vínu?

Vína není nikdy dost, i kdyby ho bylo hodně. Celý svůj dospělý život zastávám názor, že víno je úžasný nápoj, který naplňuje život pohodou, pozitivně člověka vyladuje a dokáže proměňovat všední dny ve sváteční a chvílky obyčejné ve výjimečné. Víno popíjím nejraději s přáteli. To je nádherné a přirozené souznění. Lahodné víno vychutnávávané s přáteli, společně odborně okomentované, na jazyku poválené a po polknutí pochválené, to je přece mnohonásobně silnější prožitek než sklenka vína upíjená o samotě. O nemožnosti popíjet víno s někým nesympatickým ani nemluvě. „Dáme si sklenku?“, to neznamená jen pouhou výzvu k popíjení ale také přání popovídat si, naslouchat a něco se o druhých dozvědět. Víno automaticky navozuje představu příjemně strávených chvil, pohody, srdečných vztahů a vzájemné důvěry.

Jaké typy vín z jakých (pod)oblastí máte nejraději?

Když mi bylo čtyřicet, snil jsem o tom, že ochutnám vína ze všech vinic na světě. Zjistil jsem ale, že je jich na tři miliony, a empiricky mně vyšlo, že bych k tomu potřeboval několik životů a v každém několik transplantací jater. Zkoušel jsem už vína čínská, ruská, polská, pil různá vína ze všech světadílů a ochutnal i velmi drahá vína, kde byla cena za lahvičku jistě přes 20 tisíc korun. Že by to se mnou ale nějak sešlo, to ne. Mnohokrát šlo spíše o nějaký fetiš. Zastávám názor, že na světě existuje obrovské množství opravdu krásných vín, která vůbec nemu-

sí být přehnaně drahá. Navíc co chutná mě, nemusí chutnat někomu jiného. Každopádně vedle zlata a vína neznám jinou hmotu, která je dělitelná, a vždycky ji někdo spotřebuje. Každému doporučuji, aby mezi deseti kupovanými láhvemi vín byly vždy dvě vína nová, ještě nevyzkoušená. Když to nevyjde, víno vždycky někdo vypije, nebo se svaří, nebo jím podlijete krocana v troubě... Co se odrůd týče, trvale už od svých patnácti miluji Tramín červený. Ten můžu mít ke snídani a můžu s ním jít i spát.

Jaké to bylo odejít z Moravy do nevinařského kraje a tam pracovat v oboru?

Celý poslední ročník vysoké školy jsem se zabýval tím, kam půjdu. Vystudoval jsem vinařství, chtěl jsem v tomto oboru zůstat, ale byla pohnutá doba začínající normalizace, hodně bývalých vedoucích odcházelo, noví přicházeli a člověk vlastně nevěděl, kde místo hledat. Jeden z mých profesorů mi řekl, že ve Starém Plzenci v západních Čechách se bude zavádět výroba sektů a jestli bych to tam nechtěl zkusit. V životě jsem tam nebyl, ale řekl jsem, že to zkusím velmi rád, a hned jsem do Plzně vyrazil, abych se podíval, jak to tam vypadá. Všechno jsem si prohlédl, ovšem žádný ukliďňující obrázek jsem neviděl. Našel jsem továrnu ve výstavbě, kterou řídil jakýsi profesor z Moskvy, specialista na výrobu sovětskoje igrístoe, jak se říkalo ruskému sektu. Ale ten neutěšený stav mě neznepokojil, naopak, mám rád, když něco nového vzniká a viděl jsem v tom dokonce naději do budoucnosti. A tak jsem se tam dokonce těšil.

Jiří Voskovec kdysi řekl, že člověk je doma tam, kde si pověsí klobouk. Něco na tom bude, protože můj klobouk už visí přes čtyřicet let ve Starém Plzenci, který považuji za svůj domov...

Považujete dnešní podnikatelské prostředí vinařů za zdravé?

Vinařské prostředí asi již bylo zdravější, než je teď, ale zároveň po všech těch odhalených problémech cítím vůli po jeho uzdravení. Výsledky různých auditů a kontrol inspekce, odhalení podvodů a porušování enologických postupů, přidávání vody, barviva či etylenglykolu, černé obchody, špatná deklarace vína dle země původu i celá aféra s metanolem vínaře zalarmovaly. Doufám, že se nyní našla vůle s tím něco dělat.

Co podle vás patří k největším problémům tohoto oboru?

Vedle problémů, které jsem již uvedl výše, to je určitě celá problematika odvádění daní a to jak DPH tak i spotřební daně či placení odvodů do Vinařského fondu. Zákony a pravidla musí dodržovat všichni! Názorové rozdíly, diskuze a výměna argumentů jsou samozřejmě běžné a vítané, ale je třeba jednat férově a ne si okopávat kotníky.

Byla to právě touha obor „ozdravit“, tedy vzpomínka na přezdívku Lékař vína, která vás nakonec přivedla do politiky?

Když jsem ve svých 67 letech odcházel do důchodu, myslel jsem, že si tak budu spolu s přáteli spokojeně degustovat vínečka, která jsem nashromáždil, užívat si a rozprávět. Ale při těchto debatách jsme často skončili u politiky, jak je to strašný, jak se to tu vede, rozkrádá, a že to dobře neskončí. Pak, když vzniklo Hnutí ANO, přišli za mnou, zda bych nechtěl pomoci. S panem Babišem jsem se trochu znal z byznysu, vážil jsem si jeho názorů, byly mi blízké. Z politiky nejbližší. Po dlouhém váhání jsem se nakonec rozhodl, že nabídnu své znalosti a zkušenosti zejména z oboru vinařství případně zemědělství, ale že do hnutí nevstoupím. A pak ve volbách to dopadlo, jak to dopadlo. Ale cítím, že už je to pro mě pozdě. Mladým vinařům bych doporučil, aby se politikou aktivně zabývali a angažovali se. Vždyť někdo nás pak vystřídat musí a měl by být připravenější, než když jsem do politiky vstupoval já.

Zhodnotil jste v politice svoje 40leté manažerské zkušenosti? Lze stát řídit jako firmu?

To je zajímavá a pěkná teze. Já se si vždycky myslel, že by to tak být mělo. Například celkové hospodaření státu. Musí si přece udělat rovnováhu má dáti a dal. Musí to být vyrovnané, pokud má červená čísla, tak další rok musí být v černých číslech. Takto se hodně zjednodušeně řečeno řídí firma. Stát je ale přeci jen něco jiného než firma. Musí se řídit demokraticky. Ve firmách, které mají generovat zisk, demokracie možná není. Tam prostě cíle a strategie padají shora, a je na jednotlivých úrovních managementu, aby tyto cíle a úkoly v celé vertikální struktuře napl-

ňovaly. Pokud se směřování firmy někomu nelíbí, může odejít, případně je odejít. To při řízení státu možné není, tam se musí dát prostor všem názorům a snažit se dosáhnout konsensu, rozhoduje většina. Takto firma fungovat nemůže. Ale určitě najdeme spoustu věcí, které přenositelné jsou – např. efektivní nakládání s finančními prostředky, tedy neplýtvání, co nejvýkonnější ekonomické řízení, důraz na produktivitu práce, na kvalitu, podporování osobní odpovědnosti, inovativního myšlení.

Jaké kroky či opatření v rovině zákonodárné spatřujete pro vinařské podnikání do budoucna jako potřebné a nejvíce prospěšné?

Takových opatření je dle mého názoru zapotřebí opravdu hodně. Já osobně jsem byl předkladatelem tří důležitých pozměňovacích návrhů k zákonům pro tuto oblast. Jednak to byl zákon o státní potravinářské inspekci, dále zákon o spotřební dani a také zákon o clech na dovoz potravin do České republiky. Byl jsem také zpravodajem několika návrhů a novel zákonů v poslaneckém klubu a ve sněmovně. Za nejpotřebnější a nejprospěšnější opatření považuji ta na ochranu poctivého trhu s vínem a na podporu kvality českého a moravského vinařství.

Které z nich si dovolíte odhadnout, že by v roce 2015 spatřily světlo světa?

V roce 2015 a v dalším období bych se rád společně s ostatními zainteresovanými odborníky aktivně zapojil do diskuze a příprav opatření na podporu očistění vinařského trhu od nešvarů, jakými jsou podvodné dovozy vín ze zahraničí, lživá deklarace, případně pančování vína a nezákonné enologické postupy. Připravuje se nový Vinařský zákon, který je již nyní diskutován s odpovědnými pracovníky Ministerstva zemědělství. S tím souvisí také implementace vinařských předpisů z EU, především nařízení ošetřujících společnou organizaci evropského trhu s vínem.

Jaké povědomí mají o vinařství a víně vaši kolegové ze sněmovny?

Myslím, že poslanci jsou, co se vína týče, velmi vnímaví a zvědaví. Tím nechci říci, že by tady v době jednání sněmovny popíjeli či se dokonce opíjeli, s něčím tako-

vým jsem se v žádném případě nesetkal. Ale zajímají je problémy i úspěchy tohoto oboru u nás. Připravujeme pro ně nyní prezentaci Národního vinařského centra o Salónu vín, tedy o kolekci 100 nejlepších vín České republiky za dané období, do které se zapojí i Zemědělský výbor. Mělo by to být i se seminářem a diskuzí o celé problematice dovozu vína a jeho deklaraci a o chystaných opatřeních a krocích, které jsou nezbytné nutné pro udržení a další zvyšování kvality českého a moravského vinařství.

Pokračuje někdo ve vaší rodině ve vinařské tradici?

Z přímé rodiny bohužel ne. Vinice po dědovi a otci již nemáme. Ale s velkou vervou se do vinařství pustili příbuzní ve Velkých Němčicích. A na Vinařskou školu teď čerstvě nastoupila dcera mojí neteře. Z toho mám ohromnou radost.

Co byste vinařům popřál do nadcházejícího roku?

Určitě vynikající zdraví, protože když neslouží zdraví, nejde nic. A pak, aby ročník 2015 byl konečně zase tím ročníkem špičkovým, když 2013 a 2014 úplně vynikající a okouzující nebyly. I když vinaři již zvládají technologie velmi dobře a dokáží si poradit i s nepříznivým počasím. Dále přeji všem vinařům a milovníkům vína, aby se trh s vínem v ČR co nejrychleji dostal do zákonných a oficiálních mantinelů a aby se tato pravidla respektovala a dodržovala. To totiž pomůže všem, velkým vinařům i těm menším, obchodníkům i spotřebitelům. ■

Ing. Josef Vozdecký

Narodil se v roce 1945 v Šitbořicích do vinařské rodiny.

Do Starého Plzně nastoupil jako technolog v roce 1970, z této pozice se vypracoval na generálního ředitele společnosti Bohemia Sekt, tu vedl až do roku 2011.

Od října 2013 je poslancem Poslanecké sněmovny PČR jako nestraník za hnutí ANO 2011.

V roce 2010 získal titul Gentleman Pro od Panevropské společnosti pro kulturu, vzdělání a vědeckotechnickou spolupráci Comenius.